



**Rektor**

**Formas**

**Beslut om remissvar avseende förslag till nytt nationellt  
forskningsprogram om hav och vatten: Kraftsamling för friska hav och  
vatten (Ert dnr Formas 2022-01814)**

**Beslut**

Karolinska Institutet överlämnar härmed yttrandet.

**Ärendet**

Karolinska Institutet (KI) har anmodats att lämna ett yttrande över förslag till nytt nationellt forskningsprogram om hav och vatten: Kraftsamling för friska hav och vatten.

Bifogat yttrande har utarbetats av professor Agneta Åkesson vid Institutet för miljömedicin (IMM), KI. IMM är ett nationellt expertorgan inom miljömedicin och en forskningsinstitution vid KI som bedriver forskning, bland annat inom området hälsoeffekter hos människa av olika exponeringar via dricksvatten samt om de hälsomässiga konsekvenserna av klimatförändringar. Remissvaret är begränsat till att omfatta IMM:s expertområde.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor Ole Petter Ottersen i närvaro av universitetsdirektör Katarina Bjelke efter föredragning av enhetschef Maria Lönn. Närvarande var också Medicinska föreningens ordförande Lovisa Hagenfeldt.

Ole Petter Ottersen

Maria Lönn

Bilaga: Yttrande över förslag till nytt nationellt forskningsprogram om hav och vatten: Kraftsamling för friska hav och vatten.



Bilaga:

**Yttrande över förslag till nytt nationellt forskningsprogram om hav och vatten: Kraftsamling för friska hav och vatten. (Formas dnr 2022-01814, KI dnr 1-541/2022)**

***Inledning***

Yttrandet har utarbetats av professor Agneta Åkesson vid Institutet för miljömedicin (IMM), Karolinska Institutet (KI). IMM är ett nationellt expertorgan inom miljömedicin och en forskningsinstitution vid KI som bedriver forskning, bland annat inom området hälsoeffekter hos människa av olika exponeringar via dricksvatten samt om de hälsomässiga konsekvenserna av klimatförändringar. Remissvaret är begränsat till att omfatta IMM:s expertområde.

Vi ställer oss positiva till att ett nationellt forskningsprogram om hav och vatten inrättas. Hälsosamma hav och tillgången till rent dricksvatten berör människors hälsa på ett mycket mångfacetterat sätt. Ämnet för agendan är ligger i tiden (SOU 2021:81).

***Synpunkter***

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel och kranvatten konsumeras dagligen i stort sett av alla i Sverige. Att säkerställa den framtida tillgången till rent dricksvatten för alla, fritt från skadliga ämnen, är av stor betydelse för folkhälsan, då även små försämringar av kvalitet kan ha stor påverkan på hälsan i befolkningen. Vi har granskat rapporten och anser att forskning som innefattar kopplingen till människors hälsa bör betonas tydligare i den strategiska agendan.

Vi vet att människor exponeras för ett antal ämnen via dricksvatten – allt från kemikalier, olika grundämnen och toxiner till plastpartiklar och mikroorganismer – men kunskapen om hur detta påverkar foster, barn och vuxna är fortfarande mycket bristfällig. Dessutom kan klimatförändringar drastiskt förändra situationen och vattenkvaliteten. Vi vet också att vi relativt nyligen haft flera stora dricksvatten-relaterade utbrott i Sverige (Cryptosporidium, norovirus och höga halter av PFAS), vilket ytterligare belyser kopplingen mellan dricksvatten och folkhälsa.

Sjömat är en viktig del av den svenska kosten och havets hälsa påverkar människors hälsa, till exempel måste vi fortfarande ha rekommendationer om begränsning av fiskkonsumtionen pga. av fiskens innehåll av dioxin, DDT och kvicksilver. Att integrera folkhälsa som en naturlig del i denna strategiska forskningsagenda skulle säkerställa att kunskapen förbättras och att prioritetsordningen avseende förbättringsåtgärder blir optimal.